

10%, subnordijski 17%?, vzhodno baltskijski 20%, alpskijski 33%, laponoidni 0.5%, dinarski 20%, mediteranski 0.5%; pri Madjarih po Bartuczu: nordijski + subnordijski 4.5%, falski 35%, alpskijski 15%, laponoidni 5%, dinarski 20%, mediteranski 1%, kavkaški 15 do 20%, rjazanski 5%. — *J. Maly*, Rovnocennost lidských plemen po strance tělesné (str. 47—59). — *J. Matiegka*, Rovnocennost evropských plemen po strance duševni (str. 61—74). — *V. Růžička*, Zlepšení stavu národa plemennou hygienou či eugenikou? (str. 75—88). — *H. Pelc*, O možnosteh zdokonaliti lidský rod úpravou Životního prostředí cestou socialního lékařství. — *K. Veigner*, Wyznam tělesné výchovy pro zlepšení rasy (str. 103—112). — *L. Niederle*, Plemenné složení Slovanů (str. 113—119). — *K. Chotek*, Rasa a kultura (str. 121—134). — *J. Horák*, Rasové problémy a lidové podání slovanské (str. 135—146).

Kdor se resno zanima za rasni sestav srednje Evrope, za razmerje med potencialnimi in pridobljenimi duševnimi sposobnostmi, za namišljeno superiornost »nemške rase« in lažne rasne hipoteze nemških antropologov, naj vzame v roko gornjo knjigo.

N. Ž.

LUŽIŠKO-SRBSKI SKLADATELJ IN FOLKLORIST BJARNAT KRAWC V JUGOSLAVIJI

Z namenom, da bi od blizu spoznal jugoslovenski narod, predvsem njegovo bogato glasbeno folkloro, je meseca aprila posetil Jugoslavijo znani lužiško-srbski skladatelj in folklorist g. Bjarnat Krawc, ki ga tudi Nemci radi njegovih umetniških stvaritev visoko cenijo. Ni se ustrašil, kljub svojim 73 letom, naporov, ki so zvezani z dolgim potovanjem od Draždan

Bjarnat Krawc.

do Ljubljane in potem skoraj po vsej Jugoslaviji.

V Ljubljano je prispel 12. aprila. Na kolodvoru so ga pričakovali predstavniki društva prijateljev Lužiških Srbov s svojim predsednikom g. dr. Nikom Županičem na čelu. Zvečer istega dne so mu člani društva privedli v restavraciji »Slamič« skromen prijateljski večer, katerega so se udeležili tudi predstavniki ljubljanskih glasbenih krogov. Ob tej priliki je visokega gosta pozdravil g. dr. Niko Županič, ki je naglasil, da obiski odličnih kulturnih delavcev najmanjšega slovanskega naroda ne pomenijo nikakih političnih demonstracij napram Nemčiji, katere lojalni državljani so Lužiški Srbi, marveč služijo taki obiski le utrditvi kulturnih stikov med posameznimi slovanskimi narodi. V svojem nadaljnjem govoru je omenjal vezi, ki so vedno vezale lužiško-srbski narod z jugoslovenskim ter

končno izrazil željo, naj bi nemški narod končno vendarle enkrat uvidel, da mu mali slovanski otočič sredi Nemčije politično ni škodljiv, temveč da ga je treba kot zanimiv zgodovinski ostanek nekdanj mogočnega polabsko-slovanskega plemena vsestransko podpreti pri njegovem kulturnem stremljenju. Za njim je g. Vekoslav Bučar v lepem govoru obujal spomine na svoja prva srečanja z g. Krawcem na raznih lužiško-srbskih prireditvah v Budyšinu, Draždanih in drugod, g. Zorko Prelovec pa je slavil dragega gosta kot enega največjih slovanskih glasbenih umetnikov in enega najboljših poznavalcev slovanske narodne glasbe v obče, izražajoč obenem veselje, da zamoremo imeti dragega gosta v naši sredi. Ginjen se je sivolasi umetnik zahvalil v svoji sočni materinščini za pozornost, ki mu jo jugoslovanski narod izkazuje že takoj prve ure po njegovem prihodu v Jugoslavijo. Omenja, da nikdar ni bil politik, ampak da je pri svojem umetniškem delovanju vedno stremel za tem, da dokaže svetu, da je tudi njegov mali narod zmožen življenja.

Ves večer, na katerem je neumorno prepeval Prelovčev oktet »Ljubljanskega Zvona« slovenske in druge jugoslovenske narodne in umetne pesmi, je potekel v najlepšem razpoloženju.

Naslednje dni svojega bivanja v Jugoslaviji, je g. Krawc prebil v Zagrebu, Beogradu, Sarajevu in Dubrovniku, nakar se je zopet za nekaj dni vrnil v Ljubljano, kjer si je ogledal vse kulturne ustanove, med drugimi tudi naš muzej, kjer ga je predvsem zanimala etnografska zbirka.

V. Bučar.

Matija Tomc, Belokrajinske. Za moški zbor priredil, izdal in založil Akademski pevski zbor v Ljubljani 1934. Cena Din 30.

Matija Tomc.

Vsebina je prirejena po zapiskih in fonogramih (notacijah) dr. J. Adlešiča (N. Štritofa), avtorja, O. Deva, L. Kube, F. Marolta. Zbirka je nastala na pobudo Akademskega pevskega zbora ozir. njegovega pevovodje F. Marolta, ki sta si stavila za nalogo pokazati razvoj slovenske narodne (kmečke) pesmi.

Za razumevanje belokranjske glasbene folklore na splošno je važna študija dr. St. Vurnika v Etnologu 1931, št. 2. Dr. Vurnik je na podlagi intenzivnega študija prišel do naslednjih zaključkov: Belokranjske pesmi rabijo povprečno zelo majhno število tonov, to se pravi, da imajo razmeroma ozek ambitus; zato so harmonsko revnejše od alpskih, katerim ogromen ambitus omogoča vse vrste melodično-harmonskih efektov. Belokranjec se poslužuje kar najmanj mogoče melodičnih motivov; zato čujemo skoro vedno en in isti motiv. Temu pojavu